

Universiteit
Leiden
The Netherlands

A grammar of Mualang : an Ibanic language of Western Kalimantan, Indonesia

Tjia, J.

Citation

Tjia, J. (2007, April 25). *A grammar of Mualang : an Ibanic language of Western Kalimantan, Indonesia*. LOT dissertation series. LOT, Utrecht. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/11862>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/11862>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Samenvatting

Het Mualang, dat behoort tot de zogenaamde Malayic talen, wordt gesproken in het stroomgebied van de Ayak en Belitung, zijrivieren van de Kapuas in West-Kalimantan, Indonesië. De onderwerpen die in deze grammatica worden behandeld hebben betrekking op de fonologie, morfologie en syntaxis.

Hoofdstuk 1 biedt een algemene schets van de geografie, bevolkingsamenstelling, sociale en culturele aspecten en de taalsituatie in West-Kalimantan. De circa 40.000 sprekers wonen voornamelijk in de onderdistricten (*kecamatan*) Belitang Hulu, Belitang en Belitang Hilir in het district (*kabupaten*) Sekadau. Mualang is een aan het Maleis verwante Iban taal. Twee dialecten worden onderscheiden: Mualang Hulu aan de bovenloop en Mualang Hilir aan de benedenloop van de Belitung. De verschillen tussen deze dialecten zijn gering en liggen vooral op het gebied van vocabulaire en uitspraak. Hoewel Mualang algemeen als dagelijkse spreektaal wordt gebruikt, staan de traditionele taal en cultuur onder druk van globale ontwikkelingen en het Indonesisch.

Hoofdstuk 2 behandelt de belangrijkste fonologische kenmerken: een inventaris van de klinkers en medeklinkers, hun fonetische realisaties, fonologische procédés, lettergreepstructuren, en morfofonologische procédés. In een slotparagraaf worden orthografische conventies gegeven. Een opvallend fonologisch kenmerk van Mualang betreft de nasale medeklinkers: naast de gewone nasalen /m, n, ŋ, ŋ/ is er een zogenaamde ‘postploded’ reeks /m', n', ŋ', ŋ'/. Bovendien kent het Mualang op wordeind, hoewel slechts op fonetisch niveau, de ‘preploded’ medeklinkers [Pm], [n], and [kŋ]. Kenmerkende morfofonologische procédés van voorvoegsels en voorzetsels zijn klinkerverandering, klinkeruitstoting, invoeging van de glottisslag, assimilatie van de nasale klinker, alternatieve vormen (bij enkele voorvoegsels) en versmelting van voorvoegsel en nominale stam.

Hoofdstuk 3 geeft een algemeen overzicht van het lexicon. Na een definiëring van de verschillende taalkundige eenheden woord, partikel, clitic, wortel, stam en affix, volgt een bespreking van de diverse woordklassen: naamwoorden (zelfstandige naamwoorden, eigennamen, voornaamwoorden, aanspreektermen), werkwoorden, bijwoorden, kwantificerende woorden (telwoorden, niet-numerieke woorden, kwalificerende en kwantificerende hulpwoorden), aanwijzende voornaamwoorden, voorzetsels, pragmatische partikels (ter markering van focus, topic, illocutionaire waarde, negatie, vraag en uitroep) en voegwoorden. Iedere woordsoort wordt gekarakteriseerd in termen van semantische, morfologische en syntactische kenmerken.

Hoofdstuk 4 beschrijft de morfologische en syntactische kenmerken van de naamwoorden: de mogelijke constituenten van de nominale frase en hun relatieve posities, morfosyntactische procédés met de voorvoegsels *pe(N)-*, *per-* en *ke-*, verdubbeling en nominale samenstellingen.

In hoofdstuk 5 worden structuur en functie van voorzetselgroepen beschreven. Twee typen enkelvoudige voorzetsels worden onderscheiden voor Mualang: locatieve preposities en niet-locatieve preposities. Daarnaast kent de taal ook complexe preposities en combinaties van een prepositie gevolgd door een locatief naamwoord.

Na de bespreking van de verschillende typen frases volgt in hoofdstuk 6 een beschrijving van zinnen met een naamwoordelijk predikaat. Een drievoudig onderscheid wordt gemaakt tussen equatieve zinnen, comparatieve zinnen en uitroepen. Vanwege de semantische en structurele overeenkomsten worden vervolgens ook zinnen met een locatief predikaat, existentiële constructies en bezittelijke constructies besproken.

Zinnen met een werkwoordelijk predikaat zijn het onderwerp van hoofdstuk 7. Na een beschrijving van het werkwoord en zijn argumenten (subject, object, indirect object) worden de formele en semantische kenmerken van verschillende ‘voice’-constructies behandeld. Mualang kent de volgende zinstypen (‘modus’): statisch intransitief (met zeromarkering), actief (met prefix *N-*), passief (met prefix *da-*), inverse (met zeromarkering), antipassief (met prefix *ba-*), accidenteel-resultatief mediale modus (met prefix *te-*), inchoatief (met prefix *ke-*) en adversatief-passief (met hulpwoord *kena*). Daarop volgt de bespreking van wederkerende en wederkerige constructies en de mechanismen waarmee de status van perifere elementen wordt verhoogd tot die van argument.

In hoofdstuk 8 worden overige kenmerken van het werkwoord en de werkwoordelijke frase behandeld: de wijze waarop werkwoorden worden afgeleid van een nominale stam, werkwoordelijke samenstellingen, verschillende typen reduplicatie, “tense-aspect-mode” en overige adverbiale modificaties.

Hoofdstuk 9 beschrijft de belangrijkste morfo-syntactische middelen die beschikbaar zijn om woordgroepen en zinnen pragmatisch te markeren. Onderwerpen die aan bod komen zijn: identificeerbaarheid, referentiële status, en anaphora, de uitdrukking van (pragmatische) focus en topic, illocutionaire partikels, negatie, niet-mededelende zinnen en uitroepen.

Daar waar in de hoofdstukken 6 – 9 de structuur van ‘simpele’, enkelvoudige zinnen werd beschreven, wordt in het slothoofdstuk 10 de vorm van complexe zinnen behandeld. De onderwerpen die worden besproken zijn: werkwoordelijke samenstellingen, seriële werkwoordsconstructies, complementzinnen, adverbiale bijzinnen, relatieve bijzinnen en gecoördineerde zinnen.

Het boek sluit af met een illustratieve collectie teksten (proza, poëzie, gezegdes, raadsels) en woordenlijsten (Mualang-Engels en Engels-Mualang).